

Çocuğumun Din Eğitiminde
AKLIMA TAKILANLAR

Editör
Doç. Dr. Emine Keskiner

YEKDER Yayınları – 16

**Çocuğumun Din Eğitiminde
Aklıma Takılanlar**

Editör: Doç. Dr. Emine Keskiner

Yazarlar: Esra Albayrak, Ayhan Öz, Gülsüm Pehlivan Ağırakça,
Ayşe Öztürk, Bilal Yorulmaz

Musahhih: Büsra Murat

Tasarım: Seyfullah Bayram, Ramazan Nurbaki

Baskı: Limit Ofset - Sertifika No: 28397

Litros Yolu 2. Matbacılar Sit. ZA13 Topkapı - Zeytinburnu / İstanbul

Tel: +90 216 212 567 45 35

1. Baskı: İstanbul, 2021

ISBN: 978-975-98557-7-2

© YEKDER Yayınları, 2021

Bütün yayın hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

YEKDER Yayınları

Sultantepe Mh. Cumhuriyet Cd. Fıstıkağacı İş Mrk. No: 39/2
Üsküdar İstanbul (0216) 460 25 50

YEKDER Yayınları Yaygın Eğitim ve Kültür Dermeği (YEKDER) markasıdır.

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

-Keskiner, E.

Çocuğumun Din Eğitiminde Aklıma Takılanlar

1.Baskı, xiv + 126 s., 16,5x23,5 cm

Kaynakça var.

ISBN: 978-975-98557-7-2

1. Din eğitimi 2. Gelişim 3. Aile 4.Soru 5.Ebeveyn

Çocuğumun Din Eğitiminde
AKLIMA TAKILANLAR

Editör
Doç. Dr. Emine Keskiner

Doç. Dr. Emine Keskiner

1993 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun olduktan sonra Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri (Din Eğitimi) Programında 1995 yılında yüksek lisans çalışmasını 2003 yılında da doktora çalışmasını tamamlamıştır. 1996-2003 yılları arasında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde araştırma görevlisi olarak görev yapan Keskiner, 2004-2006 yılları arasında bir ilköğretim okulunda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenliği yapmıştır. 2006 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü Din Eğitimi Anabilim Dalına yardımcı doçent olarak atanmış, 2021 yılında doçent olmuştur. Halen aynı üniversitede öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Belli başlı çalışma alanları Eğitim Tarihi, Din Dersleri, İmam Hatip Liseleri, Aile ve İnanç Esaslarının Öğretimidir. 2018 yılından bu yana YEKDER'in Ailede Din Eğitimi Programı'nda "İslam Geleneğinde Ailenin Eğitimsel Rolü" konulu seminerler vermektedir.

Uzm. Psk. Esra Albayrak

2000 yılında Hacettepe Üniversitesi Psikoloji bölümünden mezun olmuştur. Uzmanlığını Haliç Üniversitesi Uygulamalı Psikoloji bölümünde "Erteleme Davranışları ile Yönetici İşlevler İlişkisi" konulu tez çalışması ile tamamlamıştır. 2000-2008 yılları arasında çeşitli anaokullarında görev yaptıktan sonra 2009-2014 yılları arasında İBB Kadın ve Aile Danışmanlık Merkezlerinde çocuk, ergen ve aileleri ile çok çeşitliliğe sahip vakalarla psikoterapi; İBB Aile Danışmanlık Eğitim Merkezinde çocuk, ergen ve ailelere yönelik bireysel ve grup eğitim faaliyetlerini yürütmüştür. 2014 yılından itibaren çalışmalarını serbest olarak devam ettirmekte, aynı zamanda vakıf, dernek ve kurumlarda gönüllü çalışmalar içinde bulunmaktadır.

Doç. Dr. Ayhan Öz

1980 Kastamonu Pınarbaşı doğumlu olan yazar, 2002 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun oldu. Aynı Üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsünde 2004 yılında Din Sosyolojisi alanında yüksek lisansını, 2012 yılında ise Din Eğitimi alanında doktorasını tamamladı. 2003-2013 tarihleri arasında Milli Eğitim Bakanlığında öğretmen olarak görev yaptı. 2013 yılında Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde Din Eğitimi Bilim Dalına öğretim üyesi olarak atandı. 2014-2015 öğretim yılında TÜBİTAK destekli doktora sonrası araştırma programı kapsamında Kanada McGill Üniversitesinde bulundu. 2020 yılında İstanbul 29 Mayıs Üniversitesine geçiş yaptı ve aynı yıl doçent unvanı aldı. Öz'ün "Din Eğitimi ve Birey Oluşun İmkânı" isimli bir kitabı bulunmaktadır.

Dr. Gülsüm Pehlivan Ağırakça

2000 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun oldu. 2003 yılında “Çocuk Hikâye Kitaplarındaki Dinî ve Ahlâkî Motiflerin Din Eğitimi Açısından Değerlendirilmesi (1908-1918)” tez konusuyla yüksek lisansını; 2012 yılında da “Tan-zimat’tan Cumhuriyet’e Mekteplerde Ahlâk Eğitim ve Öğretimi” tez konusuyla doktora çalışmasını tamamladı. 2006-2016 yıllarında çeşitli devlet okullarında öğ-retmenlik yapmış olan Ağırakça, 2016-2018 yılları arasında Düzce Üniversitesi’nde öğretim üyesi olarak görev yapmıştır. 2018’den beri 29 Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde çalışmaktadır. Başlıca çalışma alanları ahlak eğitimi, ailede din eğitimi, dinî gelişim ve erken çocukluk din eğitimidir. YEKDER yönetim kurulu üyesidir.

Ayşe Öztürk

Pendik İmam Hatip Lisesinden mezunu olan Öztürk, İlahiyat ön lisans mezunudur. Hüdayi Kız Kur’ân Kursu’nda İslamî ilimlerde, Suadiye Kız Kur’ân Kursunda Kur’ân Kıra-atı dalında ihtisas yaptı. Milli Eğitim ve Diyanet kurumlarında 5 yıl görev yapan Öztürk çeşitli STK’larda ve Anaokulunda idarecilik yapmıştır. “Eğlenerek Tecvit Öğreniyorum”, “Kur’an-ı Kerim Eğitiminde Oyunlar ve Etkinlikler”, “İlmihal Eğitiminde Oyunlar ve Etkinlikler” ile Okul Öncesi ADAB setinin yazar kadrosunda bulunmuştur. YEKDER’de Çocuk Eğitimleri Koordinatörü olarak çalışmalarına devam etmekte olan Öztürk, aynı zamanda Ailede Din Eğitimi Programı (ADEP) eğitimci kadrosunda yer almaktadır.

Doç. Dr. Bilal Yorulmaz

Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisans çalışmasını 2005 yılında, doktora çalışmasını 2010 yılında tamamladı. 2009-2010 eğitim-öğretim yılında ABD, Southern Methodist University’de misafir araştırmacı olarak bulundu. 2013-2014 eğitim-öğretim yılında doktora sonrası araştırmalarını yürütmek üzere ABD, University of Nebraska Omaha’da görev yaptı. Değerler Eğitimi, Medya ve Eğitim, Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Dijital Oyunlar ve Eğitim konularında çalışmalarını yürüten Yorulmaz, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Sınıf Eğitimi ABD öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

İçindekiler

Giriş	1
ÇOCUK GELİŞİMİ VE EBEVEYN TUTUMLARI	3
Uzm. Psk. Esra Albayrak	
1. Çocuklarımıza istedik davranışları kazandırabilmek için neler yapmalıyız?	4
2. Yapmasını istemediğimiz bir davranışı kızmadan çocuğa nasıl terk ettirebiliriz?	5
3. Bir davranışı ödülle kazandırmaya çalışmak hakkında ne düşünürsünüz?	7
4. Yenidoğan bebekle ebeveynin odaları ne zaman ayrılmalı? Bebek ne zaman kendi odasında uyuyabilir? Uyku eğitimi nasıl olmalı?	8
5. Ayakta sallanarak uyutulan çocuğa bunu bıraktırmak için ne yapmak gerekir?	9
6. 2 yaşındaki çocukların her istediğini elde etme, paylaşmama davranışları hakkında ne yapmak gerekir?	10
7. 3 yaşındaki bir çocuk bazı çocuklarla oyuncaklarını paylaşıyor, bazılarıyla paylaşmıyorsa nasıl bir yol izlenmelidir?	11
8. 4,5 yaşındaki kızım öfke kontrolü sorunu yaşıyor. Nasıl çözüm bulabilirim?	12
9. 5-6 yaş çocuklarda görülen ağlayarak kendini yerlere atarak istediğini yaptırma davranışı nasıl değiştirilebilir?	14
10. 5-6 yaşlarındaki çocuğa hangi sorumluluklar verilmelidir?	15
11. 6 yaşında kızım tam bir ergen gibi sık sık karşı gelerek kafa tutar şekilde konuşmaya başladı benimle ve sürekli laf yetiştirme çabasında. Çok öfkeleniyorum, çok bağıriyorum nasıl davranmalıyım?	16

12. 7 yaşındaki çocuk, kardeşi doğduktan sonra hatalarını gizlemek için yalan söylüyor. Ne yapılabilir? 17
13. Kardeşler arası fiziksel şiddeti önlemek için neler yapılabilir? 18
14. Okulda arkadaşı tarafından şiddet gören, akran zorbalığına maruz kalan bir çocuğa anne baba nasıl yaklaşmalıdır? “Sana vurana sen de vur” tavrı doğru mudur? 20
15. Ergenliğini sakın geçiren kişiler daha sonra sorun yaşar mı? 22
16. İletişimde ebeveynlerin üslup problemi nasıl aşıılır? 23
17. Çocuklarıyla oyun oynamakta, kaliteli zaman geçirmekte zorlanan ebeveynler ne yapmalıdır? 24
18. Fiziksel oyun-sokakta oynama konusunda aşırıya kaçmış çocukları dengelemek adına zekâ oyunlarına çekmek ya da dengelemeye çalışmak doğru mu? 26
19. Çocukların güvenli bağlanma konusunda sorun yaşayıp yaşamadığı nasıl anlaşılır? 27
20. İlk çocukta sergilenen mükemmeliyetçi ve katı tutum sonraki yıllarda telafi edilebilir mi? Edilebilirse nasıl? 29
21. Anne-babanın birbirleriyle arası iyiye çocuğa iyi, kötüye çocuğa da kötü davranıyor. Bu uzun seneler devam ediyor ve çocukta ebeveyne karşı nefret ve ilgisizlik oluşuyor. Bu tip tutumların çocuğa etkisi nasıl düzeltilebilir? 30
22. Anne-babası ayrı, babası/annesi tarafından terkedilmiş çocuklara nasıl davranmak gerekir? 31
23. En yakınlarından birini (anne, baba, kardeş vb.) kaybetmiş çocuğa nasıl davranılmalıdır? 32
24. Cinsel kimlik oluşma döneminde çocuklarımıza doğru bir şekilde nasıl destek olabiliriz? 34
25. Çocukların kendisinden farklı cinsiyetteki ebeveynini örnek alması ileriki yaşlarda problem olur mu? 35

İNANÇ EĞİTİMİ**39****Doç. Dr. Ayhan Öz**

26. “Allah nerede?” sorusuna nasıl cevap verilmeli? 40
27. “Allah neden görünmüyor?” diye soran bir çocuğa nasıl cevap verilebilir? 41
28. Çocukların Allah ile ilgili karşılaştırmalı sorularına (Şu apartman kadar mı? Daha mı büyük vb.) nasıl cevap vermek gerekir? 42
29. Çocuktaki azap eden, korkutucu Allah tasavvuru nasıl düzeltilebilir? Bu konuda yaklaşımımız nasıl olmalıdır? 43
30. Çocuğa Allah’ın koruyuculuğunu anlatmaya çalışıyoruz ama çocuk, başına musibet gelen bir kişiyi gördüğünde “Allah onu korumadı mı?” diye sorarsa ne cevap verebiliriz? 44
31. Allah’ın resmini çizmek isteyen 5 yaşındaki çocuğa ne cevap verilebilir? 45
32. 5 yaşındaki oğlum ‘Peygamber Efendimiz Allah’ın oğlu mu?’ diye soruyor. ‘Hayır!’ dediğimde o zaman ‘Allah’ın babası kim?’ gibi sorular soruyor. Cevap vermekte zorlanıyorum ve yanlış bir şey söylememek için sorusunu cevapsız bırakıyorum. Bu durumda nasıl bir yol izlemeliyim? 46
33. Okul öncesine (5 yaş) uygun hazırlanmış peygamber hayatlarını okuduktan sonra oyunlarında o kavramları kullanan çocuğa müdahale etmek gerekir mi? Örneğin “Allah köpeği peygamber seçti” gibi bir ifade kullandığında nasıl bir tavır takınmalıyız? 47
34. 11 yaşındaki kızım “Allah bizi niye yarattı?” diye ara ara soruyor. Ona nasıl cevap verebilirim? 48
35. Ergenlik döneminde çocuklar cinsel yönden çok uyarılıyorlar, haram yollara kayabiliyorlar. Örneğin “O zaman Allah neden böyle yaratmış?” gibi sorular sorabiliyorlar. Cinsellik konusunda çocukları haram yollara kaymaktan nasıl koruyabiliriz? 49
36. Peygamber kıssaları kaç yaşından sonra anlatılmalıdır? 51
37. “Peygamberimiz çok yüksek bir ahlaka sahipti, neredeyse melek gibiydi. Onu nasıl örnek alalım!” diyen bir çocuğa ne cevap verilmelidir? 52
38. Okul öncesi dönemde çocuklar melek, şeytan, cin gibi görünmeyen varlıkları sorduklarında nasıl cevap vermeliyiz? 53

39. Okul öncesi dönemde çocuklar ev içinde ya da girdikleri topluluklarda cennet ve cehennem kavramlarını işitiyorlar. Bu kavramlara dair soru sorduklarında nasıl ve ne kadar anlatılmasını tavsiye edersiniz? 55
40. Küçük yaşta anne/babasını kaybetmiş çocuğun işittiği “Onu Allah aldı.” cümlesinden kaynaklanan öfke nasıl çözülebilir? 57
41. Bir sorunun küfür maksatlı akli itirazlarla mı yoksa çocukça bir merakla mı sorulduğunu nasıl anlayabiliriz? 59
42. Ergenlik döneminde sorulan dini sorulara cevap verirken nasıl bir üslup kullanmalıyız? 60
43. Ergenlerin inanç konularına olan ilgisizliğiyle nasıl baş edebiliriz? Onların inanç konularına ilgi duymasını nasıl sağlayabiliriz? 61
44. Gençlerin “Allah dünyadaki kötülöklere neden müsaade ediyor?” gibi kötölük problemi hakkındaki sorularına nasıl cevap vermeliyiz? 62
45. Gençlerde dinî sorgulamalara sebebiyet veren dış müdahalelere karşı ne yapabiliriz? 63

İBADET EĞİTİMİ

67

Dr. Gülsüm Pehlivan Ağırakça

46. 9 yaşındaki bir çocuğu namaza alıştırmak için ne yapmak gerekir? 68
47. 8-9 yaşlarına gelmiş bir çocuğun, namaza başladığı zaman ilk aşama olarak sadece farzları kılması, daha sonra sünnetlere geçmesi mi gerekmektedir? 69
48. 5 ve 6 yaşında kızlarımıza okul öncesinde din eğitimi verdik, birçok sure ezberlediler. Onların namaza başlamalarını nasıl sağlayabiliriz? 70
49. 3,5 yaşındaki bir çocuk ebeveyni namaz kılınca “Namaz kılmanı istemiyorum” diyor. Ne yapmak gerekir? 72
50. 2,5 yaşındaki oğlum babası namaz kılarken sürekli onun yanında durmak istiyor. Ama eşim biraz sert mizaçlı olduğu için bu durum karşısında bağırabiliyor. Çocuğum olumsuz etkilenmesin diye namaz kılarken onun yanından alıyorum, acaba yanlış mı yapıyorum? 74
51. Namaz kılmaya başlamış olan 10 yaşındaki kızım, bir süre sonra namazı bıraktı. Babası da serbest bırakmamız gerektiğini söylüyor, ne tavsiye edersiniz? 75

52. Çevremde namaz kılmayan çocuk ve gençlere, en azından namazların farzlarını kılmalarını telkin ediyorum. Aileleri, alışkanlık yapar endişesi ile namazları sünnetleri ile kılmalarını istiyor, bu durumda ne diyebiliriz? 76
53. Ergenlik dönemindeki çocuklara ibadet alışkanlığı zıtlasından/ inatlasından nasıl kazandırılır? Bu dönemdeki çocuklar namaz kılmada gevşeklik gösterdiğinde ne yapmalıyız? Sürekli ikaz etmek olumsuz sonuçlara sebep olur mu? Ayrıca ergenlerle ibadetlerle ilgili konularda iletişim kurarken hangi hususlara dikkat etmeliyiz? 78
54. Namaz kılmak istemeyen ergenlik dönemindeki erkek çocuğa namazı nasıl sevdirebilirim? Cinsiyete göre farklı bir yol izlenebilir mi? 80
55. Çocukluk yıllarında namaz kılmaya başlayan ve aksatmadan kılan bir genç, 17 yaşına geldiğinde cuma namazı dahi kılmaz hale gelebiliyor. Bu durumda ne yapmak gerekir? 81
56. Ben ve eşim namaz kılmaya yetişkinlik döneminde başlamış insanları. Bu durumunun 11 ve 14 yaşlarındaki erkek çocuklarımızı olumsuz etkilemesine nasıl engel olabiliriz? 83
57. Çocukların akademik başarısını öncelediğimiz için dinî hayatlarını (özellikle ibadetleri yerine getirmelerini) ihmal edebiliyoruz. Çocuğun mükellef olduğu ibadetlerle birlikte dünyevi hayatı dengede götürmesini nasıl sağlayabiliriz? 84
58. Aileler namazı önceleyip ahlak konusunu gözden kaçırabiliyor. Bu durum, ne gibi sorunlara yol açabilir? 86
59. İbadet eğitiminde ödülün ölçüsü ne olmalıdır? 87
60. Kız çocuklarına tesettür bilinci kaç yaşında ve nasıl kazandırılmalıdır? 88
61. Tesettürü kabul etmiş bir kız çocuğu başını açmak isterse ne yapmak gerekir? 13 yaşında kızım kendi isteği ile kapandı ama şimdi açılmak istiyor ne yapabilirim? 90
62. Başını daha önce örttüğü halde açmak isteyen (şapka vs. takmak suretiyle geçiş sürecinde olan) genç kızlara nasıl yaklaşmak gerekir? 91
63. Çocuğuna dinî eğitim vermiş eğitimli ebeveynlerin çocuklarının da başını açtığına şahit olabiliyoruz. Bu olayı nasıl yorumlayabiliriz? Hz. Nuh Peygamber'in yaşadığı gibi bir imtihan olarak mı değerlendirmek gerekir? 93

KUR'AN-I KERİM ÖĞRETİMİ**97****Ayşe Öztürk**

64. Okul öncesi dönemde Kur'an-ı Kerim öğretimi doğru mudur? 98
65. Okul öncesinde çocuğun Kur'an öğretimine ilk olarak ne zaman ve nasıl başlamak gerekir? 98
66. 3,5 yaşında oğlum var harfleri öğrendi oyun oynarken sesli bir şekilde Kur'an-ı Kerim tilaveti mi açsam, sûreleri mi dinletsem? Nasıl bir yöntem tavsiye edersiniz? 99
67. Harfleri öğretirken nelere dikkat etmeliyim? Kaç tane harf göstermeliyim? Bu konuda neler önerirsiniz? 100
68. Okul öncesindeki çocuğa evde Kur'an-ı Kerim çalıştırırken nelere dikkat etmeliyiz? 101
69. 7 yaşındaki çocuğum Kur'an-ı Kerim okumasını öğrendi fakat tecvitli okumuyor. Tecvidi çocuğa geç öğretmenin bir sıkıntısı olur mu? Tecvit öğretiminde nelere dikkat etmeliyim? 102
70. Okul öncesi eğitimde iki yıl Kur'an-ı Kerim öğretimi alan, birçok sûre ezberleyip hatim yapan çocuğun ilköğretime başladıktan belirli bir süre sonra ezberlediği birçok sûreyi hatta Kur'an harflerini bile unuttuğunu fark ettik. Nerede hata yaptık acaba? 103
71. Okul öncesi dönemdeki bir çocuk Kur'an-ı Kerim öğretimi esnasında "Kur'an'ı dövüyorum" gibi cümleler kurarak saldırganlaşıyorsa ne yapmak gerekir? 104
72. Beş yaşında bir çocuk 'Kur'an'ı okuyup bitirdim, neden tekrar tekrar okuyayım?' diye Kur'an okumak istemiyorsa ne yapmak gerekir? 104
73. Kur'an-ı Kerim öğretimine fazlaca yönlendirilmiş, sıkılmış bir çocuğa ne yapmak gerekir? 105
74. 6 yaşında anaokuluna giden çocuğum Kur'an okumak istemiyor, neden olabilir? 106
75. Çocuğuma Kur'an-ı Kerim öğrenmesinin gerekliliğini sıkmadan zorlamadan nasıl anlatabilirim? Onu nasıl teşvik edip yönlendirebilirim? 107

76. 6 yaşındaki oğlum Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okumaya bir türlü geçemiyor. Anaokulundaki arkadaşlarının tamamı geçti. Kendisinde öğrenme güçlüğü de yok. Ne yapabilirim? 109
77. Hafızlık için hangi yaş uygundur? Hafızlık eğitimine kaç yaşında başlanmalı? 110
78. Kur'an öğretiminde ödül ile motive edilen bir çocuk, bu metottan sıkılırsa ne yapmak gerekir? 111
79. Çocuğum, sıbyan okuluna gitti fakat Kur'an-ı Kerim okumayı öğrenemedi. Şu an dokuz yaşında, disleksi olduğu için ancak ilkokul dersleriyle baş edebiliyoruz. Kur'an-ı Kerim öğretimi ne zaman olursa geç kalmış olmayız? 112
80. 10 yaşındaki kızım Kur'an-ı Kerim'in mealini çok merak ediyor ve okumak istiyor. Beraber okuduğumuzda kafası ve zihninde değişik sorular oluşuyor. Okuduğumuz mealden sadeleştirerek anlatmaya çalışıyorum. 10 yaşındaki bir çocukla hangi meal okunabilir ya da meal okumak doğru mudur? 112
81. Çocuğuma ait Kur'an-ı Kerim olsun istiyorum. Ama ne şekilde vereceğimi ve nasıl anlatacağımı bilmiyorum. 113

MEDYA ve AİLE

117

Doç. Dr. Bilal Yorulmaz

82. Sosyal medya platformları insanları uzun süre ekran başında tutmayı nasıl başarmaktadırlar? 118
83. Çocuklarımıza kaç yaşında çizgi film izletebiliriz? 118
84. Oynadığı dijital oyunu gizleyen çocuğa nasıl davranmak gerekir? 119
85. 4 yaşında çok fazla TV, tablet kullanan bir evladım var. Çocuklarla vakit geçirmesini sağlamaya gayret ediyorum. Bu yıl kreşe göndermiyoruz pandemiden dolayı. Çevremizde, kendi düşünce yapımıza yakın bir arkadaş bulamadım. Yavrumu nasıl sosyalleştireceğim? 120
86. 7 yaşındaki oğlumu teknolojiiden nasıl uzak tutabilirim? 120

87. 12 ve 10 yaşlarında iki oğlum var. Kreşe başlayana kadar TV ile muhatap olmadılar. Bir yıldır evimizde TV var. Tarihimizi sevdirmeye amaçlı bir diziyi izlemelerine izin verdim ama gönlüm hiç rahat değil. Filmdeki şiddet sahneleri, sonrasında birbirlerine oynadıkları oyun haline geliyor. Bu diziyi izletmeye devam etmeli miyim? 121
88. Ergenlik dönemi öncesinde ve ergenlik döneminde olan çocuklarımızı internet oyunlarından uzaklaştıramıyoruz? Uzaklaştırmak için neler yapabiliriz? 122
89. Medyadan uzaklaştığımızda elimizde kalan zamanı nasıl değerlendirebiliriz? 122
90. Çocukların dijital oyunlarına (süre veya oyun türü olarak) müdahale ettiğimiz zaman mahremiyetini ihlal etmiş olmaz mıyız? 123

Giriş

Günümüzde anne ve babaların en kıymetli varlıkları olan çocuklarına karşı sorumluluk ve görevleri geçmişe göre karmaşık bir hal almıştır. Şöyle ki bir yandan çekirdek aileyle çocuk yetiştirirken aile büyüklerinden destek alma imkanı fizikî olarak güçleşmiş, bir yandan da değişen şartlar aileleri yeni bir takım sorunlarla karşı karşıya getirmiştir. Birçok ailenin mevcut sorunlarla nasıl baş edebileceği konusunda arayışa girdiği görülmektedir. Ailelerin bu arayışlarını desteklemek üzere öncü çalışmalar yürüten Yaygın Eğitim ve Kültür Derneği (YEKDER) tarafından 2015 yılından bu yana ihtiyaca dayalı çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmaların ilki ailelerin din eğitiminde beklenti ve zorlanma alanlarını tespiti yönelik İlim Kültür Eğitim Vakfı (İLKE) ve YEKDER iş birliği ile yapılan saha araştırmasıdır (Yusuf Alpaydın, Hatice Ayar & Arife Gümüş, Çocukların Dini Gelişiminde Ebeveynlerin Rolü: Beklentileri ve Zorlanma Alanları, 2015). Araştırmada eğitimin bir bütün olmasından hareketle ebeveynlerin çocuklarının din eğitimine yönelik neler yaptıkları, hangi konularda zorlandıkları ve zorlanma nedenlerinin tespiti ile yetinilmemiş, çocuklarının gelişim özellikleri ile ilgili ne kadar bilgi sahibi oldukları, hangi yaş grubundaki çocukları ile daha fazla iletişim problemi yaşadıkları da ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Araştırma ile elde edilen bulgular doğrultusunda YEKDER bünyesinde ebeveynlere yönelik seminer programları hazırlanmıştır. Altı yıldır alanında uzman eğitimci kadrosu ile senede iki defa (güz ve bahar dönemi) 10 hafta olmak üzere ebeveynlere uygulanan Ailede Din Eğitimi Programı (ADEP), anket yoluyla katılımcılardan alınan geribildirimler dikkate alınarak

iyileştirilmeye çalışılmaktadır. Seminerler esnasında aileler konuyla ilgili sorularını iletmekte, bu sorular sürenin elverdiği ölçüde cevaplanmaktadır. Elinizdeki kitabın ilham kaynağı da bu sorular olmuştur. Seminerlerde çok-ça sorulduğu görülen soruların cevaplarının daha fazla ebeveyne ulaşması ve kalıcı olması amacıyla son iki yılda sorulan sorular bir araya getirilerek YEKDER'in Yetişkin Eğitimleri Koordinatörü Büşra Murat tarafından bir soru bankası oluşturulmuştur. Soru bankasında toplanan 175 adet soru, ekibimizce benzer ve istisnaî olduğu düşünülen sorular elenerek 95 soruya düşürülmüştür. Ebeveynlerden gelen sorular içinde ahlak alanına dair soruların yok denecek kadar az olması sebebiyle maalesef Ahlak için ayrı bir kategori oluşturulamamıştır. Ebeveynlerin çocuklarının ahlak eğitimi-ne dair sorularının olmaması üzerinde düşünülmesi gereken bir durumdur. Sorular ışığında oluşturduğumuz kategoriler ise şunlardır: Çocuk Gelişimi ve Ebeveyn Tutumları, İnanç Eğitimi, İbadet Eğitimi, Kur'an-ı Kerim Öğretimi, Medya ve Aile. Her bir kategori, içeriği hakkında bizzat seminerler veren ekip üyelerimizce uzmanlık alanları doğrultusunda paylaşılmıştır. Bu kategorilere girmeyen 5 soruya ise bölüm geçişlerinde yer verilmesi uygun görülmüştür. Ekibimiz soruları bilgi birikimleri ve tecrübeleri doğrultusunda titizlikle cevaplamaya çalışmış, daha fazla bilgi almak isteyenler için yer yer kitap ve etkinlik önerilerinde bulunmuştur. Özverili çalışmaları nedeniyle her biri ayrı ayrı teşekkürü hak etmektedir.

Çalışmamızın, ebeveynler ve ebeveyn adaylarının yanı sıra günümüz anne babalarının merak ettikleri ve zorlandıkları konulardan haberdar olmak isteyen eğitimcilerin de faydalanacağı bir eser olmasını diliyoruz. Gayret bizden, tevfik Allah'tandır.

Doç. Dr. Emine KESKİNER

Tavsiye Yayınlarımız

Ailede Din Eğitimi

Editörler:
Gülsüm Pehlivan Ağırakça,
Arife Gümüş

Etkinliklerle Ayasofya-i
Kebir Külliyesi Gezi Rehberi

İlmihal Öğretiminde Oyunlar ve Etkinlikler

Kur'an-ı Kerim Öğretiminde
Oyunlar ve Etkinlikler

Aile İçi Etkinlik Rehberi

Editörler:
Doç. Dr. Bilal Yorulmaz,
Kevser Şenel Yılmaz, Şeyma Cevizli

Aile İçi Etkinlik Rehberi

Editörler:
Doç. Dr. Bilal Yorulmaz,
Kevser Şenel Yılmaz, Şeyma Cevizli

Okul Öncesi Adab Okulu Benim Peygamberim

Okul Öncesi Adab Okulu
Adab Hikâyeleri